

בעזה ש"י"ת

שיעור בספה"ק

פרי הארץ

מפי הגה"ח

דני אמרהם מרדכי אלתר שליט"א

פרשת בהעלותך

ישראל ואורחותא כולא חד

משפחות ישראל רק רק גופי תורה

לקבלת הגליון בדוא"ל ולכל שאלה /
הערה על השיעורים ולענייני הפצה
ו/או לשאלות נוספות אל מו' הגה"ח
רא"מ אלתר שליט"א בחסידות ודרכי
העבודה
ניתן לשלוח לכתובת המערכת
de422144@gmail.com
או בפקס - 077-3181588

->->

חדש! ניתן לשמוע את השיעורים
השבועיים גם בקו דברי אמת ואמונה
בשלוחה 3

ארץ ישראל - 5265* (או 02-5011430)

ארה"ב 9186-329-518

אירופה 84-9004-3303-44

בשלוחה ייעודית זו מופיעים גם שאר
שיעורי הרב שליט"א בספרי תורת המגיד,
תומר דבורה, שער היחוד והאמונה,
ושיעורים נוספים למועדים ונושאים
שונים

->->

ברכת תנחומים והשתתפות באבל כבוד השרוי בביתם של
כבוד מורינו ורבינו מרן **דאש הישיבה מגוד שליט"א**
ואחיו הגאונים הצדיקים שליט"א
על הסתלקותה של אמם שריד להודו קדומים פארת היחס
מגוע קדושי עליון
הרבנית הצדקנית מגוד עליה השלום
אשת כבוד קדושת אדוננו מורינו ורבינו אדמו"ר מגוד
הפני מנחם זצוק"ל ז"ע
המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים

ברכת מול טוב וזשפע רוב שמחות

להרה"ח ר' יחזקאל שרגא לב שליט"א

רב פעלים לתורה ולתעודה

להגל שמחת ליבו בנישואי בתו שתחי'

עב"ג בן לידידנו עוסק בצ"צ באמונה

הרה"ח ר' שלמה אלבום שליט"א

שתיהי החתונה בשעטו"מ בשמחה רבה מתוך הרחבה
וכל טוב

שמחת הנישואין ותקיים אי"ה ביום ג' הבעל"ט באולמי
בית ישראל ירושלים

עימוד ועיצוב:

"ואנהו"

05331.05646

תוכן הענינים

- ג עגן שישים ריבוא אותיות התורה
- ד ישראל הן הן גופי תורה - כל נשמה היא אספקלריא מיוחדת בתורה
- ז צדיקים כל אות ואות בפני עצמה, ואת כולם ביחד
- ז חיות כל הנבראים הם האותיות של העשרה מאמדות
- ז החוטא מכניס אותיות ברע
- ז וידוי דברים במדידות הלב מוציאה את האותיות והחיות מהרע
- ז עונש 'כף הקלע'
- ח וידוי דברים מוציא את חיות החטא, והתענית מתקנת את גוף החטא
- ט העסק עם האותיות בא רק עם התקשרות הנפש אל האותיות
- י הזוכר את החיות שבאותיות התורה לא יחטא
- יא אותיות התורה שבתוך האדם מעוררים אותו שלא לחטוא
- יב מי שאינו שומע הבת קול אוי לו מעלבונה של תורה שבתוכו
- יג הרמת דבר ה' מגלותה בג' מדרגות
- טז הטעם הפנימי בצורת החשבון של שישים ריבוא אותיות התורה
- טז המן היה מאכל רוחני בלבד
- טז האספסוף התאוו תאווה



פרשת בהעלותך

נאמר בישיבה גדולה "פני מנחם" בעיה"ק ירושלים תובב"א

'ישראל ואורייתא כולא חד' - 'נשמות ישראל הן הן גופי תורה'

מהר חורב ומכרזת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה וכו'. והשאלה ידועה, היכן נמצאת ונשמעת זו הבת קול, ואם אף אחד אינו שומע את הבת קול, בשביל מה היא קיימת, ומאחר והיא קיימת מי שומע זאת. ורבינו מיישב את היסוד הכתוב בכל ספח"ק, עם הנוסח המיוחד של דברי קדשו.

ענין שישים ריבוא אותיות התורה

הנה ידוע שיש שישים רבוא נשמות ישראל, וכמו כן אותיות התורה (פיין ז"ח ש"ט ס"א), ידוע כי ישראל הוא נוטריקון יש שישים ריבוא אותיות לתורה, וכבר הקשה הפני יהושע (קדושין ג.) זעמתי משתומם ומתפלא לפי חשבון חמשים פסוקים שיערתי בלבי שלא יהיו אותיות התורה כי אם חצי ערך החשבון המוזכר, נהיוס ניתן לחשב את מספר אותיות התורה בקלות, ואכן אין זה עולה

בפסוק "והאספסוף אשר בקרבן התאוו תאוה וכו' וישבו ויבכו גם בני ישראל ויאמרו מי יאכילנו בשר וגו' (י"א, ד), וישמע משה את העם בוכה למשפחותיו" (ש"ס, י), ופירש רש"י ז"ל 'על העריות שנאסרו להם' וצריך ביאור מה השייכות בין תלונת "מי יאכילנו בשר" למה שכתוב "בוכה למשפחותיו".

והענין, עוד קושיא יש, מה שמצינו דוקא בבקשה זו את ענין משה שהקשה לדבר "למה הרעות" וכו' (ש"ס, י"ב), "ואם ככה את עושה לי וכו' ואל אראה ברעתי" (ש"ס, טו), ודבריו "שש מאות אלף רגלי וכו' ואתה אמרת" וכו' (ש"ס, ט"ז), כל דברי טענות משה רבינו צריכים הבנה עמוקה יותר.

הענין הוא, על דרך ארז"ל באבות (פ"ו מ"ג) 'בכל יום בת קול יוצאת

יותר מג' מאות אלפים וכמה מאות (304,805). ומיישב בג' אופנים: א. מאחר שמצאנו שמספר האותיות שבתורה ממש

הן ל"א ריבוא, א"כ שפיר מצינן למימר ג"כ שהן ששים ריבוא עם התרגום שנמסר ג"כ בסני. [ואין להקשות דא"כ יש יותר מס' ריבוא, כי יש כמה תיבות שבתרגום הם ככלשון הקודש, ואינם נחשבים]. ב. שכל אות מאותיות התורה יש לה שני בחינות קדושות ממש, ענין הכתיבה שנכתב באצבע אלקים, וענין קדושת הקריאה שדיבר הקדוש ברוך הוא עם משה, וכדכתיב "אחת דיבר אלקים שתיים זו שמענו", ורואין את הנשמע ושומעין את הנראה, ואמרין נמי 'יש אם למקרא ויש אם למסורת', וא"כ שפיר מצינן למימר שעולין סמ"ך ריבוא, ל"א ריבוא דכתיב וכ"ט דקריין, וכמה אותיות לרוב שאין ניכרין כלל במבטא ואין בהן אלא בחינת כתיבה כאותיות הווין ואלפין שבאמצע התיבה והנחה. ג. עוד יש לפרש על דרך "מזה ומזה הם כתובים", ואין להאריך. עכ"ד. וסותם הדברים. ויש שכתבו ליישב, וכן פירש זקני הרב מאונגוואר זצ"ל, שישנם אותיות המתחלקות לב' אותיות, ולמשל אות צ' נבנית מי' ונ', ואות ח' מב' זיינין וגג על גביהן, וכל אות כזו נחשבת לשני אותיות. אמנם האמת שיש עומק בכך שיש ס' ריבוא אותיות לתורה כמנין נשמות

ישראל הן הן גופי תורה - כל נשמה היא אספקלריא מיוחדת בתורה

כידוע ש'אורייתא וקב"ה וישראל'

כולא חד' (זו"ק ס"ג עג.), וישראל' הן הן גופי התורה. במבט השטחי נראה שאין כל שייכות אמיתית בין נשמות ישראל לאותיות התורה, אלא שהקב"ה סידר שיהיה מספר שניהם שוה לשישים ריבוא, ודבר זה הוא לי'ופי בעלמא. אבל האמת היא שיש ביניהם שייכות פנימית, וזה גם מתבטא בפועל, בכך שמניינם שוה. וכן הוא באמת בכל מקום שאמרו חז"ל שדבר מסויים כנגד דבר אחר, וכגון מה דאי' בגמ' (מגילה כג.) 'הני שלשה חמשה ושבעה [בקריאת התורה שבשני וחמישי ובשבת במנחה קורין ג', ביו"ט ה' ובשבת ז'] כנגד מי וכו', כנגד שלשה שומרי הסף, חמשה מרואי פני המלך, שבעה רואי פני המלך', שאין זה סימן בעלמא שבשניהם מצאנו את מספר ג' ה' ז', אלא שבקריאת התורה יש התגלות של כוחות רוחניים שהם בבחי' ראיית פני המלך, וכמ"ש במ"א (שיעור פ"י סלכן פולדום).

ורבינו מבאר שהשייכות הפנימית בין מספר אותיות התורה למנין נשמות ישראל, הוא ש'ישראל הן הן גופי

ואחד רואה את התורה מנקודת מבט אחרת. וזהו הטעם הפנימי למה שתמיד יהיה איזה שינוי בהבנת התורה בין לומדי התורה, גם חברותא הלומדים ביחד זמן רב. ואין זה רק בגלל תכונותיהם השונות בחיצוניות, אלא מפני הנקודה הפנימית השונה אצל כל אחד, שכל נשמה יש לה הסתכלות שונה בתורה, אשר שינוי זה משתלשל ומתבטא גם בכך שהם שונים בתכונות החיצוניות.

וַיִּבֶן ע"ד משל מקבוצת אנשים היושבים יחדיו בחדר שיש בו שולחן כסאות חלונות וכו', אשר אף על פי שכולם מסתכלים על אותם החפצים, מכל מקום כל אחד רואה זאת בהסתכלות שונה, כי כל אחד יושב במקום אחר ורואה את הדברים מן הזווית שלו, ויכולים להיווכח בזה אם יעשו ציור או תמונה מנקודות ההסתכלות השונות, שהציורים יהיו אחרים ושונים זה מזה. ולכן אפילו שנים שיושבים סמוכים זה לזה, אף אם הם רואים בצורה דומה מאד, אבל בכל זאת קיים הבדל דק ביניהם. וכך על דרך זה הוא ההבדל בין הנשמות, כי מי שהוא בבחי' אות ב' של "בראשית" רואה את התורה בזווית ראייתו, ומי שהוא בבחי' אות ר' של "בראשית" רואה באופן דומה לראיית בעל אות ב' אבל קצת שונה, ואילו מי שהוא מאותיות "לעיני כל ישראל" רואה לגמרי הפוך מהם. וכל זה אינו אלא משל לשבר את האוּזון, ובודאי

התורה'. פירוש הדבר, כי התורה שאנו מכירים הוא רק החלק החיצוני שבה שיש בה כללים ופרטים וכו', אבל יש לתורה נשמה ורעיון פנימי, והוא ההתקשרות עם הרבש"ע הבא על ידי התורה. וביתר עומק יש לומר, שהתורה היא ההתגלות של הקב"ה בעולם, התורה היא הצורה שבה מתגלה הקב"ה אל הנבראים, אשר נברא - למרות היותו נברא - יוכל לתפוס בו (ע' מ"א פ"ד-ט), הוא רק על ידי התורה. וזה עצמו הוא גם כן מהותה של הנשמה, שעניינה הוא לגלות את הרבש"ע. ובכך הרי שהקשר הזה של 'קודשא בריך הוא אורייתא וישראל כולא חד', הוא קשר המוכרח להיות. ולכן אין משמעות לתורה בלי נשמות ישראל, כי אם ח"ו לא היו נשמות ישראל אין כל משמעות לתורה, שהרי כל מהות התורה היא להביא את דבר ה' וגילויו לנשמות ישראל. וכן להיפך, אין כל משמעות לנשמות ישראל אם אין תורה, כי מהות נשמות ישראל הוא לגלות את הקב"ה, וגילויו בא רק ע"י התורה. ונמצא כי בשביל שיהיה גילוי של 'קודשא בריך הוא', צריכים גם את ה'תורה' והן את נשמות ישראל'.

וַיִּבֶן כל נשמה ונשמה היא כנגד אות פרטית בתורה, כי לכל נשמה יש נקודת גילוי מיוחדת שרק היא יכולה לגלות את ה' באופן זה, וזהו בחי' אות בתורה. וכן אי' מהאר"י הק', שכל אחד

לו, אבל כל אחד שייך גם אל הכלל, וכל הכללים שייכים לכלל היותר גדול של כלליות ישראל. והגויל הוא לבן, שהוא פשוט מבלי גוון מסויים, והוא החלק הבלתי מושג (ראה בית אהן מכפז הרה"ק ר' אשר מטטאלין להרה"ק מקאשפיטקט), והחלק הבלתי מושג הוא המקשר בין הדברים (ראה שיעור פרי הארץ בחומתי קרוב לסופו).

חיות כל הנבראים הם האותיות של העשרה מאמרות

וידוע 'באזרייתא ברא קב"ה עלמא'
(וזה"ק ט"ז ס"ה) **שהן אותיות, וכדאי**
בגמ' (נרכות נה) 'יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהן שמים וארץ, ונתבאר עניינם במ"א (שיעורי פרי הארץ ג' ומ"א), ואין לך דבר בעולם בלתי אותיות המחיה אותן, שהם מאמרו של הקב"ה, אותיות מאמר "יהי אור" הם המחיים את האור, וכך גם אותיות שאר המאמרות, וחילופי אותיותיהן ותמורותיהן וכו' (מלאי מחלת שער היחוד והאמונה לצעל הסניף). **ואם האותיות הם בהעלם ואינם נכרים, לכאור' הרי איננו רואים את האותיות, הנה האדם המדבר, קודם שמדבר דבר מה, הרי הדבור והאותיות הם בכח ואינם נכרים, לפני שהאדם מדבר הרי הוא חושב ומתכנן מה לומר, והאותיות הנמצאים בתוך מוחו אינם נראים, והם אותיות המחשבה הנעלמות, ורק אותיות**

שהחילוקים ברוחניות הם עמוקים הרבה יותר מזה.

צריכים כל אות ואות בפני עצמה, ואת כולם ביחד

וספר התורה כשר רק אם יש בו את כל הס' ריבוא אותיות, כי רק כאשר יש את הגילוי האלוקי שבא ע"י כל האותיות כולם, זהו גילוי שלם. ולכן אין יהודי יכול לומר לעצמו 'אני דואג רק לעצמי, ואיני חושש למצב הרוחני של יהודים אחרים', כי רק כאשר עם ישראל בשלימותו, הרי הם מביאים את הגילוי האלוקי שהם צריכים לגלות. כאשר אות אחת נמחקת, הרי זה פוסל את כל הספר תורה. ונשמות ישראל הן גופי תורה, ולכן כל גילוי של יהודי יחיד שחסר, הרי זה חורבן העולם ח"ו. ולמרות שיש גילוי פרטי לכל נשמה, וכל נשמה צריכה לעבוד את העבודה הראויה לה בעצמה, אבל מאידך כל גילוי פרטי של כל נשמה נוגע לכל נשמות ישראל.

וכשם שבספר התורה צריכה כל אות להיות 'מוקפת גויל', ואם אות נוגעת בחברתה הרי זה פוסל את הספר תורה. אבל מאידך, בכל תיבה צריכים האותיות להיות קרובים זה לזה, שייראו כתיבה אחת, וכך גם בסופו של דבר כל התורה כולה מחוברת ע"י הגוילים המחברים לספר תורה אחד. כמו כן כל יהודי צריך לעבוד את העבודה המיוחדת

וידוי דברים במדידות הלב מוציאה את
האותיות והחיות מהרע

ולכן נותן וידוי דברים, באומרו
'חטאתי' במדידות לב, מחמת
יראת ה' ושתוף אהבת ה', הרי
מוציא אותיות המחיה מן הרע,
ונשאר הרע בלתי חיות וממילא
בטל. בפשטות אינו מוכן למה החוטא
צריך להתוודות, למה חטא גדול מתכפר
באמירת 'חטאתי', ולמה אומרים את הוידוי
בסדר אותיות הא' ב', אשמנו בגדנו וכו'.
[והמהר"ם פאנעט אמר שאם לא היו
מתוודים בסדר הא' ב', לא היינו מסיימים
את הוידוי מרוב עוונות...] אכן הרי זה
מפני שצריכים להוציא את האותיות
המחיות את הרע, שנתגלגלו לשם על ידי
העבירות. ולכן צריכים להזכיר את החרטה
על החטא עם כל הכ"ב אותיות, עד שכל
החיות תצא ותיגאל משם.

עונש 'כף הקלע'

והצמח צדק האריך בזה (מלות וידוי ומשונות),
ומבאר 'כי הנה ע"י מחשבות
זרות והרהורים רעים - שאין אדם ניצול
מהם בכל יום ואין שום א' מהם נאבד -
ומזה יש לאדם כף הקלע', בגמ' (שבת קנב)
מתואר עונש כף הקלע, 'מלאך אחד עומד
בסוף העולם ומלאך אחר עומד בסוף
העולם, ומקלעין [זורקין] נשמתן זה לזה',
זהו ציור גשמי שנתנו לנו חז"ל למשל על

הדיבור או אותיות הכתב שלאחר מכן
נראים. כמו כן האותיות של תכנית הבריאה
שבעשרה מאמרות אינם נראים, אבל הם
אלו המחיים את כל הנבראים. כלא
דמלתא, שחיות כל דבר הם
האותיות שבתוכו.

החוטא מכניס אותיות ברע

ואם האדם חוטא ח"ו, מכניס
האותיות שהם החיות ברע,
ונותן כח ברע. ידוע שהחוטא מכניס
חיות בקליפות, וע"פ דברי רבינו הדבר
מוכן בעומק יותר, כי החוטא לוקח את
האותיות והחיות שיש בכל דבר בבריאה,
והוא מעבירם מחלק הטוב שבבריאה
לחלק הרע. ולשבר את האוזן להבין איך
אותיות יכולות להחיות, יכולים לקחת
דוגמא פשוטה מן הנראה לעיני בשר ממש,
כאשר אחד בא לחבירו ואומר לו 'צפרא
טבא' מעומק הלב, הרי הוא מוסיף לו חיות
כפשוטו, וכך גם מי שאומר דברים טובים
לחברו על סברא יפה שאמר, הרי הוא
מחיה אותו. הרי לנו משל פשוט לאותיות
הדיבור שיכולים להחיות נפשות, וכך גם
באופן עמוק הרבה יותר, הם אותיות
המאמרות של הקב"ה, והן נמצאות בכל
דבר ודבר. והחוטא פועל להיפך, הוא
מכניס אותיות וחיות של הקב"ה בחלק
הרע של הבריאה רח"ל. הגם שאינו
נראה בעיני בשר, האמת ידוע.

נפשו בצאתו מן הגוף, להיות נדמה לו כעושה מעניני גשמיים וחושב ומתחכם בהם, וזהו סוד מלפתו' כו'. והוא ע"ד מה שביאר רבינו במ"א (פר' י' מש"ב), אשר כפי האופן שהאדם חי בעולם הזה, כך הוא ממשיך לחיות בעוה"ב, ומי שסיגל לעצמו בעודו בחייו להיות רגיל להפשיט את החומר ולהתמקד ברבש"ע, הרי בצאת נפשו מן העולם הוא גם כן מצליח לכבוא לכך באמת. אבל מי שלא חי כך, הרי הוא ממשיך לחיות חיי גשם, גם כאשר הוא נשמה בלא גוף. אלא שבאותו זמן יש לו ייסורים קשים מזה, שהרי הוא מרגיש שלא זה הוא מה שצריך להיות עכשיו.

וידוי דברים מוציא את חיות החטא,
והתענית מתקנת את גוף החטא

ומבאר הצמח צדק: 'וזהו סוד נפילת אפיים שתיקנו חז"ל לומר 'אשמנו בגדנו' כו' באל"ף ב"ת וכו', שע"י אמירת כ"ב אותיות הנ"ל דאשמנו בגדנו כו' הוא מוחה גוף כ"ב אותיות שבכל ההרהורים רעים, אלא שצ"ל עקירת הרצון ג"כ מכל הרהורים רעים כדי להוציא הפנימיות'. וכך מבואר כאן בדברי רבינו.

והאר"ך בזה גם הרה"ק ר' אהרן מסטראשעליא ז"ל תלמיד

בעל התניא (שערי העבודה פתח המשוכה), אשר כשם שיש בכל מצוה את גוף המצוה ואת

כף הקלע, ויש כאלו שחושבים 'מה כל כך נורא בזה', אדרבה אולי יהיה להם איזה הנאה מזה, כמו משחקי הילדים ב'נדנדה' (פויניג) או 'אומגה' חזקה מאד... אבל אין זה אלא כאשר אין יודעים להבין את דברי חז"ל, כי אפילו הזריקה החזקה ביותר של גוף גשמי ממקום למקום, אינה מגיעה לקצה קצהו של צער הנשמה הנזרקת בכף הקלע. ופשטות הבנת העונש של 'כף הקלע' הוא על דרך אדם הנמצא בין שני צדדים קיצוניים ומתחבט מה להחליט ביניהם, אשר נפשו מתייסרת בחיבוטי הספק. כגון בחור הנמשך אחר חברים אל השאול תחתית, ומצד שני הרי הוא רוצה מאד להתנתק משם ולחיות חיי רוממות, הרי בזה הוא מבין מעט מהו הצער של כף הקלע. ומצב נפשי כזה מסוגל להביא את האדם לדברים מאד חמורים, כי עצם ה'קריעה' בין שני הקצוות הם יסורי נפש בלתי נתפסים, וזהו משל רוחני קטן ליסורי כף הקלע [כי כאשר הנפש נמצאת בתוך הגוף, אין האדם 'חווה' ומרגיש את הרגשי הנפש באופן כל כך חזק, מחמת שליטת הגוף על הרגשותיו ורצונותיו, אבל כאשר האדם סובל יסורי הנפש בעודו בנשמתו בלבד, הרי הם יסורים קשים ומרים הרבה יותר, כי הנפש 'רגישה' הרבה יותר מן הגוף].

והצמח צדק מבאר שם אשר כף הקלע היינו 'שהמחשבות מקיפים

בלעשות 'קסמים' כאלו, בעולם העליון לא עסוקים בזה, ולכן בדרך כלל דפים לא נהפכים לכוסות... [זאת ועוד, שאין זה דבר של מה בכך, לשנות צירוף שקבע הקב"ה בחכמתו לצירוף אחר, אפילו כאשר היכולת נמצאת ביד הצדיקים].

ולכן רק כאשר ידעו הצדיקים כי ע"י עשיית מופת יתגלה כבוד ה', עשו זאת אכן באופן זה - ע"י החלפת האותיות מ'נגע' ל'ענג', כי זה עצמו היה חלק מעבודת ה' שלהם ולא 'קסם' בעלמא. ולכן לפעמים צדיקים עשו מופתים ולפעמים לא, כי לא היה להם ענין לפתור את כל הבעיות והצרות שבבריאה, אלא רק מה שהבינו שע"י המופת יתגלה הקב"ה בצורה טובה יותר, יהיה התגלות השכינה נכונה יותר, עשו מופת.

וכך גם ענין הוצאת החיות מן הרע ע"י וידוי דברים, אינו יכול להיות באמירה בעלמא, כי אם באמצעות אמירת דברים היוצאים מן הלב. כירק אמירה בחמימות הלב וההרגש, מקשרת את האדם עם מציאות האותיות הרוחניים, וכך יכול הוא להוציאם ממקום בליעתם. ויש להסמיך לזה את דברי מרנא הבעש"ט זי"ע שדרש את פרשת הגעלת כלי מדין על טהרת נפש האדם מן הבליעות של איסור השייכות בה, ולפי זה ביאר שגם בנפש יש את הכלל אשר 'כבולעו כך

נשמת המצוה, כמו כן יש בחטא את גוף החטא ואת חיות החטא. ובאמירת וידוי עם חרטה ועקירת הרצון, הרי הוא מוציא את האותיות וחיות החטא, ונשאר עוד לתקן את גוף החטא, וזה הוא ע"י התענית השובר את הגוף.

העסק עם האותיות בא רק עם התקשרות הנפש אל האותיות

צריכים לומר וידוי דברים במרירות הלב ולא כאמירה בעלמא, באמירה סתמית אין מגע ושייכות של הנשמה אל האותיות. והוא ע"ד המבואר בדברי רבינו בהרבה מקומות שהצדיקים משנים את הטבע ע"י שהם משנים את צירופי האותיות. ואם יכול השואל לשאול, למה אם אנו נרצה להפוך 'דף' ל'כוס', ונעצום את עינינו ונהרהר שהאותיות ד'ף' ייהפכו ל-כ' ו' ס' לא נצליח, הרי יהודי יכול לשנות את האותיות.

אכן התשובה פשוטה וברורה, כי כדי לשנות אותיות צריך איזה מגע לעולם היותר עמוק, לעולם ה'מפעיל' את האותיות פה בעוה"ז, והעליה לשם היא רק ע"י מיעוט בחיי החומר והתרוממות אל מעל החומר, אשר עי"ז בא האדם למקום עליון ורוחני יותר, ובו יש דביקות חזקה יותר בהקב"ה, ואזי ביכלתו לשנות את האותיות. אלא שכאשר האדם זוכה ובא לדביקות כזו בהקב"ה, כבר אין הוא עסוק

היה היראה והפחד נופל עליו, ובקולות וברקים עליו יופיע שלא יחטא ה"ו, כי איך הוא האפשרות הענין לחטוא בהנה.

גם כאשר האדם מצייר לעצמו את מעמד הר סיני, יזכר מזה לבסוף במעמד הר סיני עצמו. וינהג האדם בזה על דרך דברי הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זי"ע בצעטיל קטן (יג) "צייר במחשבתו תמיד וכו' כאילו איש אחד עומד סמוך לו ומעורר אותו בקול רעש גדול לקיים כל הנהגות אלו, ואל יפיל שום דבר ארצה אפילו נקודה קטנה, וכשירגיל עצמו כך אזי במשך הזמן יבוא עליו התעוררות גדול מצד נשמתו רשפי אש שלהבת י"ה". ואין זה דמיון בעלמא, כי באמת במתן תורה קבלנו את אותיות התורה בקולות וברקים למען תהיה יראת ה' על האדם לבלתי יחטא, ובכל פעם שהאדם מתיישב ללמוד, הרי הוא לומד את אותיות תורה אלו שמהם חיות הבריאה כולה. אלא שכאשר ניגשים ללמוד סוגיא וכדו' קשה מאד להתבונן במחשבות אלו, כל רעיונות אלו בורחים מהאדם, ולכן צריך האדם להזכיר לעצמו באופן מיוחד את מעמד הר סיני בקולות וברקים, וזה יביא אותו לגשת בצורה אחרת אל התורה. ועל כך מסייע ציור מחשבה הנ"ל שאדם עומד עליו וצועק אליו, כי זה ממחיש לעצמו את האמת של אותיות התורה.

פולטו, ומה שאמר הכתוב "כל דבר אשר יבוא באש תעבירו באש וטהרו" (נמדנל לט), פירושו אשר כל התאוות הכלולים באש, נפליטים ע"י חמימות של קדושה. "וכל אשר לא יבוא באש תעבירו במים", הוא גם כן על זה הדרך. ולפי זה מובן גם בנידון דידן, אשר באותה צורה שבה נשקעו האותיות והחיות בתוך הרע, נצרך לאחר מכן להוציאם. ומובן ממילא כי האומר וידוי דברים בקרירות עצומה כמי שכפאו שד, אינו מוציא בזה את האותיות והחיות מן הרע.

הוזכר את החיות שבאותיות התורה לא יחטא

והנה אם היה האדם זוכר ומשיגה בשעת לימוד התורה איך הוא מדבר אותיות התורה שבהם נברא העולם (זוט"ק ס"א ט"ז), אם אדם היה זוכר בשעת הלימוד את משמעות חשיבות האותיות שלומד, והוא בעצמו היה מתדבק בדברי אותיותיו אל שרשו אותיות התורה, והיה זוכר האדם את צורת נתינת האותיות במעמד הר סיני - שנתנה בזה העולם בקולות וברקים למען תהיה יראת ה' על פניו לבלתי יחטא כמבואר בפסוק (שמות כ, יז), ובאמת אכן זכירת מעמד הר סיני הוא אחד משש זכירות התמידיות, ממיילא

המציאות אינה אלא דברים שיכולים למששם ולהרגישם, אחד פחות ואחד יותר. אבל את האמת צריך לדעת, כי הנשמה היא מציאות שכלית, וכמו שהאדם בעל שכל מכיר באמיתת מציאות היסודות השכליים, שהם מציאות אמיתית וחזקה, כך על דרך זה היא מציאות הנשמה. אבל אין מציאות הנשמה כמו השכל שאנו מכירים, אלא הרבה יותר גבוה מזה, כי הנשמה מורכבת מאותיות התורה הקדושות [אלא שאם אין מתבוננים, הרי גם את אותיות התורה והרכבתם יכולים לצייר במח בצויר גשמי, כמו אותיות שרצות ומתחברות זה עם זה... אבל המציאות של אותיות התורה, היא מציאות רוחנית קדושה ונעלית ביותר].

והרי אותיות התורה הם אופן הגילוי של הקב"ה בעולם, והנשמה היא הינה מה שמגלה את הקב"ה בעולם. ולכן כל מה שהאדם עושה בכיוון הנכון, הרי הוא מגלה את גילוי ה' שצריך לגלות. וכל מה שעושה לכיוון הלא נכון ח"ו, הרי הוא מכסה בזה את גילוי ה' שצריך לגלות. וכל חיי האדם והקשיים והנסיגות אשר בהם, הכל סובב הולך סביב הגילוי שצריך לגלות. וזה שאמרו כי בשעת נסיון, הרי אותיות אלו השייכים לאדם זה 'צועקים' אליו שיתגבר, ואם היה האדם שומע את שאגת האותיות בשעת הנסיון לא היה חוטא. כגון בשעת נסיון בשמירת עיניים, הרי האותיות 'ולא תתורו אחרי לבבכם

וזהו ג"כ ענין המבואר בצעטיל קטן שם (1) 'כשיבוא ח"ו לידו בהזדמנות כנגדו הסתכלות רעה ח"ו וכו' יאמר תיכף ומיד הפסוק ולא תתורו אחרי לבבכם', כי באמרו את פסוקי ואותיות התורה הק' הנוגעים לנסיון זה, הרי הם בעצמם זועקים לאדם את החיות שבתוכם, ומסייעים בידו לעמוד בנסיון, וכמה שהאדם אומר אותיות אלו יותר בחיות וברצינות, הרי זה מסייע לו יותר. וזהו גם מה שבל"שם ייחוד' שקודם הנחת תפלין אומרים את הפסוקים של הנחת תפלין, לפי שהם מסייעים לאדם לעסוק בעשיית המצוה כדבעי.

אותיות התורה שבתוך האדם מעוררים אותו שלא לחטוא

וזהו ענין בת קול' שיוצאת מהר חורב וכו', הם אותיות התורה שבכל אדם, וכנ"ל אשר נשמות ישראל הן הן גופי תורה, הוא מכריז ומזכיר אותו בכל יום. לאדם נדמה כי מהותו ומציאותו הוא הגוף, אלא שבתוכו פנימה יש נפש הבהמית, ובתוך תוכה יש איזה דבר הנקרא נשמה. ומאחר שאנו רגילים לחיות חיי גשם, נדמה לנו שמהות הנשמה היא כמו איזה 'ענן דק מאד מאד', כמו 'אדים' (ט"ס) או עוד יותר דק מזה, וכך אנו מתייחסים אל הנשמה כמציאות קלה וקלושה שאין בה ממש כל כך. אכן כל זה רק בהסתכלות מגושמת, כאילו כל

המעשים שנעשו שלא כפי ערך השגה זו, וכן על זה הדרך במשך כל החיים. ובכן, הרי האדם צריך לדעת שיש בתוכו אותיות התורה הנעלים כל כך, וכשאנו שם זאת על לבו, הרי זו טענה גדולה עליו: נשמתך עומדת וצועקת! למה אין אתה מתייחס אליה? אכן באמת כל החטא הוא מחמת 'דבשעת יצר הרע לית דמדכר ליה ליצר טוב' (מריס לב) והאדם שוכח לגמרי את כל המדרגות הגדולות של הנשמה, אבל על כך צריכים לשוב בתשובה מיוחדת, אחר שהאדם כבר השיג והכיר בקדושת נשמתו, ודאי צריך הוא להתאים את עצמו אליה.

וזהו 'כל מי שאינו עוסק בתורה', פי' **שאינו עושה רושם בתורה** שבתוכו, התורה שבתוכו אינה פועלת ומתגלית, האותיות שבו אינם צועקים, 'נקרא נזוף' (לכות סז), **והוא ענין הנזיפה באדם עד שמשתנים פניו, אזל סומקא ואתא חירוא' וכו' (ג"מ נח).** ובכתב יד כ': **כי האדם כזה משתנה פניו שנאבד ממנו "צלם אלקים", כי הצלם אלקים הוא היראה על פניו.** ע"כ. ואפשר לבאר את דברי רבינו בכ' אופנים: א. כפי שרואים במוחש, כי כמה שהאדם יותר חי ברוחניות, רואים על פניו שהוא חי יותר. וחלילה להיפך, אלו השקועים בחטאים רח"ל, רואים זאת על פניהם, מי ששקוע כל הזמן בשאל תחתית רואים זאת על פניו. ומה ש"צלם האלקים"

ואחרי עיניכם" שואגים אל האדם. וכנ"ל ע"פ דברי הרבי ר' אלימלך זי"ע, וזהו גם ענין הבת קול המכרזת לאדם ומעוררת אותו. ובספח"ק מבואר כי גם הדופק של האדם מעורר אותו לפני החטא, כאשר לפני חטא נהיה דופק האדם מהיר יותר, והרי זה בשביל לעוררו שלא לחטוא, בסוד הפסוק "קול דודי דופק" (שי"ט ט ה).

מי שאינו שומע הבת קול אוי לו מעלבונה של תורה שבתוכו

ומי שאינו שומע הבת קול, דהיינו **שאינו מזכירו**, מי שלא מצליח להתעורר מהבת קול שבתוכו, הבת קול אינה 'צועקת' אליו, עליו נאמר **אוי לו מעלבונה של תורה שבתוכו**. ידוע הסיפור שאירע עם רבי סעדיה גאון אשר התארח פעם אצל אחד שלא ידע שהוא הרס"ג, ואחר כמה ימים נודע לו כי אורחו הוא הרס"ג, נפל המארח לפניו וביקש מחילה, שאל אותו הרס"ג 'הרי אירחת אותי וכבדת אותי, למה הינך מבקש מחילה', השיב האדם כי לא ידע שהוא הרס"ג, וכיבדהו כאדם רגיל ולא כפי ערך הרס"ג. ויהי כאשר שמע זאת הרס"ג התעלף מיד. וביאר שגם כאשר אנו עובדים את השי"ת, הרי ככל שעובדים אותו יותר, משיגים יותר את גדולתו, ואז מתחילים לעבדו כפי ההשגה החדשה, וא"כ צריכים לעשות תשובה ולבקש מחילה על כל

ביד מלאכי, שכבר היתה הנבואה בידו מהר סיני, ועד אותה שעה לא נתנה לו רשות להתנבאות'. והמדרש אינו מבאר למה נקראת זאת 'משא', הוי ליה למימר 'פקדון' ביד מלאכי.

ויבואר בהקדם הידוע כי גוף האדם מחולק לג' חלקים, שליש העליון שבו נמצאים כוחותיו הרוחניים של האדם, המוח והלב והריאות. השליש האמצעי שבו נמצאים איברי העיכול, וחלק זה הוא כבר יותר מגושם, אבל עדיין הם איברים הכרחיים שאי אפשר לחיות בלעדיהם. ובשליש התחתון יש את הרגלים, אשר בהם יש חיות במדרגה פחותה ביותר, הדם שבהם יותר עב, והם פחות נצרכים ביחס לשאר הגוף. והנה הידים יכולים לבוא מלמעלה עד למטה, ונמצא שיש להם שייכות עם שלשת חלקי קומת האדם.

והרי רוב ככל המצוות נעשות כאשר הידים נמצאים בשליש העליון, כמו הנחת תפילין ביד כנגד הלב ובראש נגד המוח, נטילת לולב אשר מקומה הוא מן החזה ולמעלה (שע"כ סוכות, הקדמה), וכך גם תקיעת שופר ונשיאת כפיים, וגם בתפלה יש ענין פרישת כפיים. כל אלו הם מעשי המצוות השייכות לשליש העליון, ואילו המעשים הגשמיים כחתיכה וכתיבה וכו' נעשים כאשר הידים נמצאות בשליש

נאבד מן האדם, פירוש מציאות הדבר הוא, שאין האותיות מאירות בנשמתו. ולהיפך, ככל שהאדם עוסק יותר ברוחניות, הרי האותיות חוזרים לפעול את פעולתם, וה"צלם אלקים" וגילוי נשמתו הולך ומתגלה עוד ועוד, דהיינו ההתגלות אלוקות שעל ידו מתגלה עוד ועוד. ב. אי' בזה"ק (מונח להלן מצני ריטו) כי נפילת האדם ממדרגתו הרי היא כמיתה, כאשר האדם אינו מגלה את האותיות ואת הנשמה שבו, הרי הוא הורג אותה רח"ל. והוא ע"ד מה דאי' בגמ' (ז"מ טז) 'כל המלבין פני חבירו ברבים כאילו שופך דמים וכו' דאזיל סומקא ואתי חוורא'. ולכן מאחר שהנשמה יורדת לעולם בשביל לגלות את ה', הרי כאשר האדם אינו נותן לה להתבטאות ולהתגלות, כאשר הוא חוטא ופוגם בקדושת אותיות נשמתו, הרי בזה הוא סוגר ו'חונק' את נשמתו והורגה.

וזהו ארז"ל (וזה"ק ח"ב טז קנ"א: ע"י"ט) **שב"ל נפשות ישראל שיהיו עד משיח, כולם עמדו בסיני וקבלו את התורה, שהם האותיות ש"ל שרשם, "המוזכרים" אותם "אל דמי לכם" (ע"פ ישעיה סב, ו).**

הרמת דבר ה' מגלותה בג' מדרגות **כתיב** (מלאכי ב, ה) "משא דבר ה' אל ישראל ביד מלאכי", ואי' במדרש יתרו (שמו"ר כח, ו) 'בימי מלאכי לא נאמר, אלא

האכילה ושתייה, הרי בזה הוא מרים את ידיו אל השליש האמצעי שבו נמצאת מערכת עיכול האכילה. ואז התורה היא בכחינת הארון הנגזז בלשכת דיר העצים, אשר בו היה מקומם של הכהנים בעלי המומים, שהרי אין זה עבודה קלה, אלא האדם מתייגע ועמל בתיקון הבריאה בבחי' יסורים. וכאשר זוכה האדם הרי הוא מתעלה עד לבחי' שליש העליון, ואז מתגלים עליו אותיות התורה והשכינה השורה ומתגלית בתורה, שהיא בחי' התורה שבקודש הקדשים.

וזהו סוד מה דאי' בגמ' (שנ"ג 35) 'גמירי דכל טונא דמידלי במוטות, תילתא מלעיל ותרי תילתי מלתחת', שכל משא הנישא במוטות, הרי הוא שליש למעלה וב' שליש למטה, כי רק שליש העליון, בו התורה בבחי' קודש הקדשים. ובירושלמי אי' אשר משא נישא 'שני שליש מאחוריו ושליש מלפניו', והיינו הך, כי את כל חיי עוה"ז יש להשליך לאחוריו, ומלפניו ישאר רק חלק הגילוי שבתורה.

ולכן 'משא' הוא אותיות 'אשם', כי אם אין נושאים את המשא הרי הוא נהפך לאשם, ובאשם כתיב ב' פעמים "והוא לא ידע ואשם" ופעם אחת "והוא ידע ואשם", כנגד ג' בחי' משא אלו.

ובכ"ז אחד צריך להרים את המשא שלו, אין אחד שיכול להרים משא התורה

האמצעי, ואילו כאשר אין האדם עושה מאומה נמצאים ידיו בשליש התחתון נכי לא לעשות מאומה, הרי זה גרוע יותר מלעסוק בגשמיות, כי מן העסק בגשמיות עוד יכול לצאת איזה תועלת].

והנה ישנם ג' שיטות היכן נמצא ארון הברית שבו נגזזה אור התורה בימי הגלות, שיטה אחת היא שהארון גלה עמהן לבלבל, שיטה שניה היא 'במקומו היה נגזז', היינו במקום קודש הקדשים. והשיטה השלישית היא 'בלשכת דיר העצים היה הארון נגזז, שבו היו כהנים בעלי מומין עומדים ומפסלים בעצים' (ירושלמי שקלים פ"ו ה"ב). וידוע הכלל אשר ע"פ פנימיות 'אלו ואלו דברי אלקים חיים' והכל אמת, ואכן יש לארון ג' מקומות שבו הוא נמצא.

כי כאשר אין האדם עושה מאומה, אזי התורה שבו נמצאת בגלות כענין השיטה שהארון ירד בגלות. וצריך האדם להרים את התורה מנפילתה, שלא תהיה עוד בגלות. וזהו מה שהתורה שעוד לא נתגלתה מאז שניתנה בסיני נקראה 'משא', על שם שעוד לא נאמרה עד אז, ומפני כן הרי זה נחשב שהיה צריך להרימה ולנשאה. וכל עוד שהאדם אינו עושה מאומה, נשארת התורה מושפלת בגלות. וכאשר האדם מתחיל להרים את ידו והוא מתחיל להתרומם, והיינו כאשר הוא מתחיל להילחם עם חיי החומר, עם

כי יש תיבות שאין עליהם תרגום, ועד"ז גם במקרא ומסורת ישנם אותיות שאינם מתבטאים במקרא. וטעם הדבר הוא, כי צריך שיהיה תמיד ריבוי בשורש הקדושה, יותר ממה שמתגלה. ע"ד דברי הכהן הגדול יותר ממה שקראתי לפניכם כתוב כאן' (יומא סמ:), כי האדם אינו יכול לגלות יותר ממה שיש בו. צורת הגילוי הנכונה היא שהאדם הוא בבחינת 'טופח על מנת להטפוח', וכאשר הוא מלא על גדותיו נוזלת ממנו ההשפעה. ובשם הרה"ק מרוזין זי"ע איתא על דברי הגמ' מלה בסלא משתוקא בתרין' (מגילה יט.), דהיינו שעל כל דיבור שהאדם מגלה, צריך להיות לאדם בתוכו גנוז וחלק הנסתר פי שנים שאינו מגלה, ולכן באמת המקרא הוא יותר מהתרגום והמסורת יותר מהמקרא.

המן היה מאכל רוחני בלבד

והנה ידוע כי משה היה הדעת של כל ישראל, שהם שישים ריבוא נשמות (עין מיקו"ז קלת), וזהו מה דכתיב "ויתעבר ה' בי למענכם", שמשה רבינו נפל ממדרגתו לבחי' עיבור, כי כאשר יש נפילה בכלל ישראל הרי זה משפיע על מנהיגם, והנה המן היה בזכות משה (מעניט ט). להחיות את ישראל בלחם מן השמים, שהוא רוחני, מעם לבד, כל מה שרצו לטעום, שהוא החיות לבד בלי שום גשם. כתיב "כי לא על הלחם

בשביל האחר, מגידי השיעורים והחברים יכולים לעזור, אבל לא לסחוב את המשא במקום האדם.

הטעם הפנימי בצורת החשבון של שישים ריבוא אותיות התורה

ולפי מה שנתבאר בענין 'משא דבר ה' ביד מלאכי', שהוא הכח להרים ולהגביה ולהוציא את הכח הפנימי שבתורה, וזה מגיע אחרי יגיעת עבודת משא. מוכן מעט יותר דברי הפני יהושע שהובאו לעיל בביאור חשבון ס' ריבוא אותיות התורה, שהרי לכאור' יש רק ל"א ריבוא, אלא תירץ דהיינו מקרא עם התרגום, או בצירוף אם למקרא ואם למסורת. והענין הוא, כי דברים אלו כולם מבטאים את התפשטות התורה הבאה על ידי יגיעה, שהרי התרגום נועד לתרגם את התורה למי שאינו מבין ומשיג, וגם המקרא בא לומר ולגלות את המסורת. וגם התשובה הנוספת שהזכרנו שיש אותיות המורכבים מחיבור אותיות, כאות צ' וח'. הרי צורת הגילוי נוצרת ע"י הרבה ומאמץ, כל דברים אלו מגיעים ע"י עבודה ויגיעה פנימית. ולכן חשבון ס' ריבוא האותיות הוא דוקא באופנים אלו, כי זהו בחי' משא דבר ה' הבא ע"י יגיעה, העבודה הפותחת ומגלה את ההתגלות בשלימות.

ואפשר להוסיף עוד, כי הפני יהושע ביאר שהמקרא יותר מהתרגום,

ובש"ך (יו"ד ע"ג סק"ג) הביא שי"א שלא לאכול גם לב העוף, וז"ל האר"י הקדוש (שער המלכות פ"ר ולק) 'צריך לזהר במאד מאד שלא לאכול שום לב בהמה וחיה ועוף, כי שם תכלית שורש התקשרות נפש הבהמית, ואם יאכלהו האדם מתקשרת בו נפש הבהמית ההוא לגמרי והיצה"ר מתקשר בו, ומטעם זה גם כן ארז"ל (הריו"ט טז) שהאוכל לב בהמה גורם לו שכחה וטפשות הלב, עכ"ל. האר"י הקדוש הוסיף שלא לאכול גם את הכבד, וביאר הבן איש חי שהוא מפני שנפש הבהמה בכבד. כל המאכלים מורכבים מטוב ומרע, ועדיין יכולה הנשמה לאוכלם ולהתפלל ולעסוק ברוחניות על ידם, אבל כשהאדם אוכל הרבה הוא מתעייף ומתגברים הניסיונות עליו. ועד"ז הוא החסרון במאכל לב של בהמה, שהוא התגברות הנפש הבהמית יותר מדי. ואילו המן היה להיפך לגמרי, שהיתה אכילה רוחנית לגמרי.

האספסוף התאוו תאוו

והנה ישראל שאכלו מן פסקה זוהמתן, ולא נתאוו ונתקשרו לשום תאוו ואהבה גשמיות בלתי ל'ה' לבדו, חיייהם נהפכו לרוחניים, בלי לרצות שום דבר מעוה"ז, אבל "האספסוף" אשר לא מבני ישראל הוה, הגם שנודרכו באכילת המן שלא להתאוות לשום דבר, אעפ"כ

לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם", בתוך האוכל יש את דבר ה' הפנימי שהוא מחיה את האדם, ובמאכל המן היה רק את בחי' דבר ה' הפנימי, בלי חלק החיצוני. היתה רק איזו הלבשה גשמית מסויימת, שהרי המן היה דבר מה שלקטו אותו, אבל "לא ידעו מה הוא", שלא היה בזה תפיסה אמיתית. ובמושגים שלנו נאמר כי המן היה מין השגה רוחנית, שהתחדשה להם מידי יום ביומו.

והטעם שמשוה השפיע השפעה כזו, הוא, מפני שמישה היה פרוש מן האשה שהוא הגשמיות, כמו שנאמר אליו "ואתה פה עמוד עמדי" ולכן משה רבינו היה מחובר לשמים, ואף על פי שמשוה רבינו פרש מן האשה רק לאחר מתן תורה, ואילו ירידת המן על ידו כבר היתה לפני מתן תורה, י"ל שבכללות כל חייו היו מרוממים כל כך, עד כדי כך שאכן במתן תורה נשאר לגמרי בשמים, כן היתה השפעת מוזנו לכל ישראל, וזהו 'לא נתנה תורה כי אם לאוכלי המן' (מילתא בשלח ט), שהוא החיות לבד שהם אותיות, הם קיבלו חיות מהאכילה הפנימית, שזהו מתן תורה.

משא"כ באכילה גשמיות, שהוא נרגן מפריד אלוף" (משל טו, כט). כמו שהזכיר לאוכל לב של בהמה (הריו"ט טז) מפני היות נפש הבהמית תלוי בו,

על עסקי עריות' (שם קג.). רבינו קיצר בזה, ויתכן שכוונתו שחיפשו אכילה 'בחנים' מבלי מצוות, לא אכילה שכולה רוחניות, ולכן גם התאוננו על עסקי עריות מאחר שחיפשו חיי גשם, ובגמ' (שם קג.) 'כל מצוה שקבלו עליהם בקטטה, כגון עריות דכתיב וישמע משה את העם בוכה למשפחותיו על עסקי משפחותיו, עדיין עושין אותה בקטטה דליכא כתובה דלא רמו בה תיגרא', ואף שרק האספסוף עשו זאת, צ"ל שמשוהו נדבק בבני" על ידיהם.

לכן הרע לְמִשְׁהָ מֵאֵד, שהוא הדעת, וכל ישישים רבוא נשמות ישראל היו דור דעה שהם ענפיו, והרע למשה שלא יתקשרו כולם בגשמיות, ויכניסו הדעת שהם האותיות והחיות ברע ח"ו, וזהו "ואל אראה ברעתי". וזהו "שש מאות אלף רגלי העם", פי' שהם ישישים רבוא

"התאוו תאוה", פירוש שהתאוו שיהיה להם תאוה ואהבה גשמית, הפריע להם המצב שאין להם תאוות, הם לא היו בנויים להיות בכזו מדרגה. כי לא מבני ישראל המה ואי אפשר להם להיות כל חיותם מן הדעת ולכן בקשו אוכל למו בשר. דוגמא לזה יכולים לתאר לעצמינו, אם יאמרו לנו שמהיום וערב, נתחיל לקבל חיות מלימוד צהריים וערב, ובמקום ארוחות בוקר או משיעור עמוק, ובמקום כוס קפה יהיו אימרות חסידיים ורעיונות רוחניים, בלי שום הפסקה אחרת. הרי אפילו לנו הרי זה נשמע מפחיד, וכי לא נטעם מאומה מהחיים הברישים, אבל זה רק בגלל שנדבק בנו מבחי' "האספסוף", אבל באמת יהודי מצד עצמו רוצה לחיות כך^א.

וזהו 'חנם בלא מצוות' (ספרי בהעלותך יא, ט), גם בזה ניהא 'למשפחותיו

א. ובספח"ק כתבו הרבה מהלכים בחטא זה, ובשפ"א (תל"א ותל"ה ובכ"מ) כ' שהרגישו יובש רוחני והבינו בהרגשתם שזהו מחמת שאין להם עבודת הניסיונות שהיא המביאה הרבה חיות לאדם, והיא טענה שהרבה בחורים מתמודדים עמה שיש להם יובש ברוחניות, אבל לא הוטבו דבריהם להשי"ת, שצריך האדם להיות חרד יותר לירא פן יבטל ח"ו רצון השי"ת, ולא יביא עצמו לידי נסיון אף שיוכל לזכות למדריגה ע"י זה, שזה נקרא לגרמייה קצת. כי מי שירא באמת לעבור רצון השי"ת מרוצה יותר בפשיטות! ירא שמים מעדיף לוותר על התעלות והתקדמות רוחנית, העיקר שלא יהיה לו חלילה נפילה.

ובאמת אמרו, כי מי שמוכן לוותר על כל התעלות הרוחנית בשביל לא לא לבטל חלילה רצון ה', מקבל בסוף עי"ז את כל התעלות וההתרוממות הרוחנית. אבל אין לו לעשות כן בכדי לקבל את כל התעלות וההתרוממות הרוחנית, אלא באמת להיות חרד לא להיכשל לבטל רצון ה'. ובזה היתה דקות חטאם.

בכל אחד יש אותיות הנמצאים ומאירים בו, לכל אחד יש את האות הייחודית שלו, ה' יעזור שנוכל לגלות את זה, ושנזכה להשתמש עם אותיות התורה שבתוכנו בצורה הנכונה, שכל אחד יגלה את החלק רוחני שלו, את הבת קול שלו, ולא יהיה בבחי' 'אוי להם' ו'עלבונה של תורה', אלא בהיפך, כבודה של תורה גדול, וכל אחד יזכה לשמוח בשמחתה של תורה.

שרשי ישראל, והתורה שהיא הדעת, "ואתה אמרת בשר אתן להם" ומה יהיה בסופם, ודאי שה' יכול להביא לכל העם בשר, אבל הרי הם יתגשמו ויהפכו להיות הם בעצמם בשר, ומה יהיה איתם, וזהו "הרגני נא הרוג" וכו' כי הוא והן הכל אחד, ונחות דרגא קרוי מיתה והריגה כמבואר בזוהר (ס"ג קל"ט): ע"כ. יחננו דיעה בינה והשכל אמן כן יהי רצון:

